

Parlament České republiky

Poslanecká sněmovna

2009

5. volební období

853

Vládní návrh,

kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s ratifikací Dohoda mezi Českou republikou a Tureckou republikou o vzájemné podpoře a ochraně investic, podepsaná dne 29. dubna 2009 v Praze

Návrh usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky s o u h l a s í s ratifikací Dohody mezi Českou republikou a Tureckou republikou o vzájemné podpoře a ochraně investic, podepsané dne 29. dubna 2009 v Praze.

P ř e d k l á d a c í   z p r á v a
pro Parlament ČR

Dne 29. dubna 2009 byla v Praze podepsána Dohoda mezi Českou republikou a Tureckou republikou o vzájemné podpoře a ochraně investic. Za Českou republiku Dohodu podepsala mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně v Turecké republice PhDr. Eva Filipi. Usnesením č. 19 ze dne 5. ledna 2009 vyslovila vláda České republiky souhlas s jejím sjednáním.

I.

Na základě článku 307 Smlouvy o založení Evropského společenství (SES) je Česká republika povinna uvést všechny své mezinárodně právní závazky, do kterých vstoupila před svým členstvím v EU, do souladu s komunitárním právem. S ohledem na tento závazek konzultovala Česká republika s Evropskou komisí, v rámci přípravy svého vstupu do Evropské unie, otázku kompatibility dohod o ochraně investic uzavřených se třetími státy s komunitárním právem, přičemž tyto konzultace pokračovaly i po vstupu České republiky do Evropské unie.

Při konzultacích označila Evropská komise za nekompatibilní ty dohody o ochraně investic, které neumožňují v souladu s články 57, 59 a 60 SES aplikovat rozhodnutí Rady EU přijmout ochranná opatření omezující volný pohyb kapitálu do a ze třetích zemí, pokud hrozí vážné obtíže při fungování hospodářské a měnové unie. Kromě toho nejsou v souladu s komunitárním právem také ty dohody o ochraně investic, které neumožňují přijmout na základě článku 60 SES opatření na ochranu základních bezpečnostních zájmů, mezi které patří rovněž opatření k ochraně zájmů vyplývajících z členství smluvní strany v celní, hospodářské nebo měnové unii.

Dále dohody o ochraně investic uzavřené Českou republikou v zásadě obsahují příliš široký závazek poskytovat národní zacházení a doložku nejvyšších výhod, aniž by byl tento závazek doprovázen výjimkami ze zvýhodněného zacházení, které je poskytováno v rámci zemí EU nebo zacházení, které ES poskytuje třetím zemím na základě mezinárodních smluv. Evropská komise v této souvislosti při konzultacích potvrdila nový text tzv. REIO klauzule, která pokrývá shora uvedené výhody, a která by měla nahradit dosavadní, příliš úzká, ustanovení o výjimkách z národního zacházení a doložky nejvyšších výhod.

Výsledkem výše uvedených bilaterálních konzultací s Evropskou komisí byl návrh několika harmonizačních klauzulí, které by měly být do dohod o ochraně investic s nečlenskými státy EU doplněny s cílem dosáhnout jejich slučitelnosti s komunitárním právem. Následně byly prostřednictvím nót s konkrétními návrhy na úpravu dohod o ochraně investic seznámeny i jednotlivé státy (tj. smluvní strany příslušných dohod o ochraně a podpoře investic).

V případě, že by Česká republika nedodržela závazek vyplývající z článku 307 SES a neuvedla svoje mezinárodně právní závazky do souladu se Smlouvou o založení ES, vystavila by se hrozbě "infringement procedure" – řízení pro porušení závazků z komunitárního práva, na jehož konci může být dotčenému státu uložena pokuta zvyšující se každý den a to až do dne, kdy dojde k odstranění vytýkaného nedostatku.

II.

Sjednávání nové Dohody mezi Českou republikou a Tureckou republikou o vzájemné podpoře a ochraně investic (dále jen „Dohoda“) probíhalo nejprve korespondenční cestou, a to na základě nóty, kterou Česká republika, prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí, zaslala Turecké republice s konkrétními návrhy na úpravu původní Dohody o podpoře a ochraně investic z roku 1992.

Po vzájemné výměně stanovisek, kdy turecká strana přistoupila na většinu návrhů České republiky a současně požádala o zapracování dalších změn Dohody, navrhla turecká strana uskutečnit expertní jednání za účelem podání podrobného vysvětlení k navrhovaným změnám, jak ze strany České republiky, tak i ze strany Turecké republiky.

Expertní jednání o Dohodě proběhla v červenci 2008, přičemž jako základ pro tato jednání sloužil český vzorový text Dohody o podpoře a ochraně investic. Vzhledem k tomu, že je stávající Dohoda z roku 1992 již relativně zastaralá, přistoupily obě strany k její celkové revizi a kromě formulačních změn byly do Dohody zapracovány jak harmonizační ustanovení na základě požadavku české strany, tak i některé další úpravy požadované tureckou stranou, odchylné od české vzorové dohody. S ohledem na velké množství požadavků na změnu příslušných ustanovení byla dojednána nová Dohoda, která zcela nahrazuje původní Dohodu z roku 1992.

V souladu s výše uvedenými informacemi a harmonizačními klauzulemi odsouhlasenými Evropskou komisí byly provedeny zejména následující změny textu původní Dohody.

1) Článek 1 - Definice

Kromě drobných formulačních změn tohoto článku byla na základě požadavku druhé strany upravena definice investice, která nyní označuje pouze investice přímé podle definice Mezinárodního měnového fondu. Současně byly do tohoto článku doplněny definice území obou smluvních stran, přičemž definice území České republiky vychází z textu české vzorové dohody, definice území Turecké republiky byla navržena tureckou stranou.

2) Článek 2 - Podpora a ochrana investic

Odstavce 1 a 2 tohoto článku byly upřesněny a nahrazeny dle požadavků české strany v souladu s českou vzorovou dohodou následujícím textem:

„1. Každá smluvní strana bude podporovat a vytvářet příznivé podmínky pro investory druhé smluvní strany, aby investovali na jejím území, a bude takové investice připouštět, a to v souladu se svým právním řádem.“

2. Investicím investorů každé ze smluvních stran bude za každých okolností poskytováno řádné a spravedlivé zacházení a budou požívat plné ochrany a bezpečnosti na území druhé smluvní strany. Ani jedna ze smluvních stran tyto investice žádným způsobem nepoškodí nepřiměřeným či diskriminačním opatřením, pokud jde o jejich řízení, udržování, užívání, využití, rozšíření nebo nakládání s takovými investicemi.“

Odstavce 3 a 4 byly přesunuty do nového článku 3 (viz níže), přičemž znění odstavce 4 bylo nahrazeno textem dle české vzorové dohody.

3) Článek 3 – Národní zacházení a doložka nejvyšších výhod

Vzhledem k tomu, že původní Dohoda samostatný článek týkající se národního zacházení a doložky nejvyšších výhod neobsahovala, byl do Dohody tento nový článek doplněn.

Dohody o ochraně investic uzavřené Českou republikou v zásadě obsahují příliš široký závazek poskytovat národní zacházení a doložku nejvyšších výhod, aniž by byl tento závazek doprovázen výjimkami ze zvýhodněného zacházení, které se poskytuje v rámci států EU nebo zacházení, které ES poskytuje třetím zemím na základě mezinárodních smluv. Evropská komise v této souvislosti při konzultacích potvrdila nový text tzv. REIO klauzule, která pokrývá shora uvedené výhody, a která by měla nahradit dosavadní, příliš úzká, ustanovení o výjimkách z národních zacházení a doložky nejvyšších výhod.

V souladu s výše uvedenými informacemi byly do tohoto článku, kromě původního odstavce 3 (přesunutého z článku 2 odst. 3 původní Dohody), doplněny nové odstavce 1- 2 (dle české vzorové dohody) a 4 - 6 (REIO klauzule) následujícího znění:

„1. Každá smluvní strana poskytne na svém území učiněným investicím a výnosům investorů druhé smluvní strany zacházení, které je řádné a spravedlivé a není méně příznivé než jaké za podobných okolností poskytuje investicím a výnosům svých vlastních investorů nebo investicím a výnosům investorů jakéhokoli třetího státu, je-li výhodnější.“

2. Každá smluvní strana poskytne na svém území investorům druhé smluvní strany, pokud jde o řízení, udržování, užívání, využití nebo nakládání s jejich investicí, zacházení, které je řádné a spravedlivé a ne méně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoliv třetího státu, je-li výhodnější.“

a

„4. Ustanovení o národním zacházení a doložce nejvyšších výhod podle tohoto článku se nebude vztahovat na výhody, které poskytuje smluvní strana na základě svých závazků jako člena celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu.“

5. Smluvní strana je srozuměna s tím, že závazky druhé smluvní strany jako člena celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu zahrnují závazky vyplývající z mezinárodní smlouvy nebo vzájemné smlouvy týkající se této celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu.

6. Ustanovení této dohody nelze vykládat tak, že zavazují jednu smluvní stranu poskytnout investorům druhé smluvní strany nebo jejich investicím či výnosům takové výhody,

upřednostnění nebo výsady, které může první smluvní strana poskytovat na základě mezinárodní smlouvy týkající se zcela nebo převážně zdanění.“

4) Článek 5 – Převody

V souladu s články 57.2, 59 a 60 Smlouvy o založení ES navrhovala Česká republika, aby v článku 5 Dohody, upravujícím převod plateb investora do zahraničí, byl na úvod první věty odstavce 1 vložen následující text:

„Aniž jsou dotčena opatření přijatá Evropským společenstvím,“

Na základě této formulace bude moci Česká republika provádět opatření přijatá Radou EU podle článků 57.2, 59 a 60 SES a omezit volný převod plateb ve vztahu k investorům druhé smluvní strany, aniž by však zároveň porušovala závazky vyplývající z dohody o ochraně investic.

Dále byla do odstavce 2 tohoto článku doplněna povinnost převést platby ve volně směnitelné měně a na základě převažujícího tržního kurzu.

5) Článek 8 - Řešení sporů mezi jednou smluvní stranou a investorem druhé smluvní strany

Článek 8 Dohody byl na základě požadavku české strany upřesněn a doplněn, zejména v **odstavci 2**, kde je nyní oproti dosavadní úpravě *zakotvena šestiměsíční lhůta pro smírné řešení sporu*, která počíná běžet dnem doručení oznámení o sporu. Vzhledem ke zkušenostem z probíhajících rozhodčích řízení vedených proti České republice je tato lhůta potřebná k tomu, aby Česká republika mohla podniknout kroky k přípravě své právní obrany pro případ zahájení rozhodčího řízení ze strany zahraničního investora. Dále byla v tomto odstavci doplněna možnost investora obrátit se na příslušný soud nebo správní tribunál v případě sporu a v **odstavci 3** doplněny *další prameny práva*, které rozhodčí soud musí vzít při svém rozhodování v úvahu.

Na základě požadavku turecké strany byl do článku 8 zapracován **nový odstavec 4**, který do značné míry *limituje možnosti investorů obrátit se v případě sporu na Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic (ICSID)*. Dle **písm. a)** odstavce 4 může být ICSIDu či jakémukoli jinému mechanismu mezinárodního řešení sporů dle dohody stran předložen pouze spor, který vznikl v souvislosti s investicí, která *byla učiněna v souladu s příslušnými právními předpisy nebo schválena podle článku 2, a byla efektivně realizována*. Dle **písm. b)** nesmí být ICSIDu předloženy *spory, týkající se vlastnictví a věcných práv u nemovitostí*. Tyto spory budou spadat zcela pod jurisdikci vnitrostátních soudů hostitelské smluvní strany. Ustanovení obou písmen jsou sjednána na recipročním principu, omezení tedy platí jak pro české investory působící na území Turecké republiky, tak i pro turecké investory v České republice. Dále požadovala turecká strana s ohledem na čl. 64 Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států (dále jen „Úmluva“), aby *spor ohledně výkladu nebo provádění této Úmluvy nebyl předložen Mezinárodnímu soudnímu dvoru*, ale byl vyřešen jednáním mezi stranami. Na základě požadavku turecké strany bylo do Dohody v tomto smyslu zapracováno ustanovení **písm. c)**.

6) Článek 9 - Řešení sporů mezi smluvními stranami

S ohledem na požadavek druhé strany byl do článku 9 doplněn nový odstavec 6, který stanovuje lhůty pro trvání rozhodčího řízení a vydání rozhodčího nálezu, následujícího znění:

„Nebude-li dohodnuto jinak, všechna podání budou učiněna a všechna ústní jednání budou ukončena do osmi měsíců od volby předsedy, a rozhodčí soud vydá své rozhodnutí do tří měsíců od skončení ústního jednání nebo závěrečného podání, podle toho, co nastane později.“

7) Článek 10 - Základní bezpečnostní zájmy

Požadavek České republiky na včlenění článku o základních bezpečnostních zájmech vychází z článku 60 SES, který umožňuje státům EU v případech předvídaných v článku 301 SES a postupem zde uvedeným učinit nezbytná naléhavá opatření vůči příslušným třetím zemím. Jedná se o postup Společenství, pokud je předpokládán ve společných postojích nebo společných akcích přijatých podle Smlouvy o založení ES o společné zahraniční a bezpečnostní politice, který směřuje k pozastavení, omezení nebo úplnému přerušení hospodářských vztahů se třetími zeměmi. Dle článku 60 SES může Rada také přijmout opatření týkající se pohybu kapitálu a plateb. Česká republika je sice z mezinárodně právního hlediska oprávněna přijímat opatření na ochranu své bezpečnosti, veřejného pořádku a mezinárodního míru, bezpečnostní zájmy však v případě České republiky musí zahrnovat rovněž zájmy, které vyplývají z jejího členství v Evropské unii. Do dohod o ochraně investic je proto nezbytné vložit nové ustanovení na jehož základě bude moci ČR přijímat opatření na ochranu svých bezpečnostních zájmů, které zahrnují rovněž zájmy plynoucí z členství ČR v EU, přičemž tímto jednáním nebude ČR porušovat závazky vyplývající z dohod o ochraně investic.

S ohledem na výše uvedené navrhla Česká republika za článek 9 Dohody vložit nový článek 10 „Základní bezpečnostní zájmy“ následujícího znění:

„1. Tato Dohoda nebrání žádné ze smluvních stran použít opatření nezbytná pro:

(a) udržení veřejného pořádku,

(b) plnění svých povinností s ohledem na zachování nebo obnovení mezinárodního míru nebo bezpečnosti, nebo

(c) ochranu jejích vlastních základních bezpečnostních zájmů, které mohou zahrnovat zájmy vyplývající z jejího členství v celní, hospodářské nebo měnové unii, společném trhu nebo zóně volného obchodu.

2. Pokud některá ze smluvních stran podnikne kroky či přijme jakákoli opatření proti druhé smluvní straně v souladu s odstavcem 1 písm. c) tohoto článku, založená na zájmech vyplývajících z jejího členství v celní, hospodářské nebo měnové unii, společném trhu nebo zóně volného obchodu, může druhá smluvní strana, proti které byly takové kroky učiněny nebo opatření přijata, podniknout podobné kroky či přijmout podobná opatření proti první smluvní straně založené na principu reciprocity. V takovém případě nemůžou investoři první smluvní strany, dotčené takovými opatřeními, zahájit mezinárodní rozhodčí řízení podle článku 8 této Dohody za účelem získání náhrady za jakékoliv ztráty, které utrpěli v důsledku těchto opatření.“

Jedná se o kompromisní znění, na které turecká strana přistoupila až v rámci několikeré výměny stanovisek obou stran a pod podmínkou začlenění principu reciprocity obsaženého v odstavci 2, pokud jde o ustanovení odst. 1 písm. c) článku 10 Dohody.

Turecká strana souhlasila s takto navrženým zněním Dohody, což potvrdila svou nótou č. 2008/Prag BE/8297 ze dne 5. listopadu 2008. Zapracováním navržených harmonizačních změn do textu Dohody je odstraněn rozpor Dohody s komunitárním právem.

III.

Předkládaný návrh na ratifikaci Dohody mezi Českou republikou a Tureckou republikou o vzájemné podpoře a ochraně investic (dále jen „Dohoda“) je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu České republiky, se závazky vyplývajícími z členství České republiky v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných mezinárodních smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva.

Vzhledem k tomu, že mají být touto Dohodou upravena práva a povinnosti osob, resp. věci, jejichž úprava je vyhrazena zákonu dle čl. 49 písm. a) a e) Ústavy České republiky, náleží tato Dohoda, stejně jako původní Dohoda, do kategorie smluv prezidentských. K jejímu vstupu v platnost je tedy nutný souhlas Parlamentu ČR s její ratifikací a ratifikace prezidentem republiky. V České republice je Dohoda po jejím projednání ve vládě ČR a následném podpisu předkládána podle článku 49 Ústavy k vyslovení souhlasu s ratifikací Parlamentu ČR a poté, podle článku 63 Ústavy, prezidentu republiky k ratifikaci.

Ačkoliv se jedná o „smlouvu“ prezidentské kategorie, je již tradičně nazvána „Dohodou“, stejně jako původní Dohoda z roku 1992 a všechny ostatní sjednané dohody o podpoře a ochraně investic.

Dohoda vstoupí v platnost šedesátým dnem od data druhé notifikace informující o splnění vnitrostátních požadavků nezbytných pro vstup Dohody v platnost.

Dohoda byla sjednána v českém, tureckém a anglickém jazyce, přičemž všechna tři znění jsou stejně autentická. V případě rozporů ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Uzavření a provádění Dohody nebude mít bezprostřední dopad na státní rozpočet.

V Praze dne 20. května 2009

Předseda vlády

Ing. Jan Fischer, CSc., v.r.

D O H O D A
MEZI
ČESKOU REPUBLIKOU A TURECKOU REPUBLIKOU
O VZÁJEMNÉ PODPOŘE A OCHRANĚ INVESTIC

Česká republika a Turecká republika (dále jen „smluvní strany“),

ve d e n y p ř á n í m podporovat větší vzájemnou hospodářskou spolupráci, zejména pokud jde o investice investorů jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany,

u z n á v a j í c e, že ujednání o zacházení, které bude přiznáno těmto investicím, bude podporovat tok kapitálu a technologie a hospodářský rozvoj smluvních stran,

s o u h l a s í c e, že spravedlivé a rovnoprávné zacházení s investicemi je žádoucí pro zachování stabilního rámce pro investování a pro maximálně účinné využívání hospodářských zdrojů, a

r o z h o d n u t y uzavřít dohodu týkající se podpory a vzájemné ochrany investic,

se dohodly na následujícím:

Článek 1

Definice

Pro účely této dohody:

1. Pojem „investor“ znamená:

(a) fyzické osoby, které mají státní občanství některé ze smluvních stran v souladu s jejich platnými zákony,

(b) právnické osoby jako korporace, firmy nebo jiné obchodní společnosti, zřízené nebo založené podle platných zákonů některé ze smluvních stran a mající své sídlo na území některé ze smluvních stran.

2. Pojem „investice“ označuje přímé investice, podle definice Mezinárodního měnového fondu, investované investorem jedné ze smluvních stran na území druhé smluvní strany za předpokladu, že investice byla učiněna v souladu s právním řádem druhé smluvní strany, a zahrnuje všechny druhy aktiv, zejména, nikoliv však výlučně:

(a) akcie a obligace společnosti a jakoukoli jinou formu účasti ve společnostech,

(b) reinvestované výnosy, nároky na peněžitá plnění nebo jiná práva mající finanční hodnotu a vztahující se k investici,

(c) movitý a nemovitý majetek a všechna ostatní práva, jako jsou hypotéky, zástavy, záruky,

(d) práva duševního vlastnictví a průmyslová práva, jako jsou patenty, obchodní známky, obchodní názvy, technické postupy, průmyslové vzory, know-how a goodwill,

(e) podnikatelská oprávnění vyplývající ze zákona nebo ze smlouvy, včetně oprávnění týkajících se přírodních zdrojů.

3. Pojem „výnosy“ znamená částky plynoucí z investice a zahrnuje zejména, ne však výlučně, zisk, úrok a dividendy.

4. Pojem „území“ znamená:

a) ve vztahu k České republice území České republiky, nad kterým vykonává svrchovanost, svrchovaná práva a jurisdikci v souladu s mezinárodním právem;

b) ve vztahu k Turecké republice její území, pobřežní moře, stejně jako přímořské oblasti, nad nimiž vykonává v souladu s mezinárodním právem svou jurisdikci nebo svrchovaná práva pro účely průzkumu, využívání a zachování přírodních zdrojů.

Článek 2

Podpora a ochrana investic

1. Každá smluvní strana bude podporovat a vytvářet příznivé podmínky pro investory druhé smluvní strany, aby investovali na jejím území, a bude takové investice připouštět, a to v souladu se svým právním řádem.

2. Investicím investorů každé ze smluvních stran bude za každých okolností poskytováno řádné a spravedlivé zacházení a budou požívat plné ochrany a bezpečnosti na území druhé smluvní strany. Ani jedna ze smluvních stran tyto investice žádným způsobem nepoškodí nepřiměřeným či diskriminačním opatřením, pokud jde o jejich řízení, udržování, užívání, využití, rozšíření nebo nakládání s takovými investicemi.

Článek 3

Národní zacházení a doložka nejvyšších výhod

1. Každá smluvní strana poskytne na svém území učiněným investicím a výnosům investorů druhé smluvní strany zacházení, které je řádné a spravedlivé a není méně příznivé než jaké za podobných okolností poskytuje investicím a výnosům svých vlastních investorů nebo investicím a výnosům investorů jakéhokoli třetího státu, je-li výhodnější.

2. Každá smluvní strana poskytne na svém území investorům druhé smluvní strany, pokud jde o řízení, udržování, užívání, využití nebo nakládání s jejich investicí, zacházení, které je řádné

a spravedlivé a ne méně příznivé, než jaké poskytuje svým vlastním investorům nebo investorům jakéhokoliv třetího státu, je-li výhodnější.

3. V souladu s právními předpisy smluvních stran, týkajícími se vstupu, pobytu a zaměstnávání cizinců:

(a) občané kterékoli smluvní strany budou moci vstupovat a pobývat na území druhé smluvní strany za účelem zřízení, rozvoje, řízení nebo konzultací o provozování investice, do které tyto občané, nebo investor smluvní strany, který je zaměstnává, vložili, a/nebo se chystají vložit potřebnou část kapitálu nebo potřebnou hodnotu jiných zdrojů,

(b) společnostmi zákonně ustavené v souladu s právním řádem jedné smluvní strany, které jsou investicemi investorů druhé smluvní strany, budou smět zaměstnávat řídicí a technický personál podle své volhy, bez ohledu na jejich státní příslušnost.

4. Ustanovení o národním zacházení a doložce nejvyšších výhod podle tohoto článku se nebude vztahovat na výhody, které poskytuje smluvní strana na základě svých závazků jako člena celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu.

5. Smluvní strana je srozuměna s tím, že závazky druhé smluvní strany jako člena celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu zahrnují závazky vyplývající z mezinárodní smlouvy nebo smlouvy na základě vzájemnosti týkající se této celní, hospodářské nebo měnové unie, společného trhu nebo zóny volného obchodu.

6. Ustanovení této dohody nelze vykládat tak, že zavazují jednu smluvní stranu poskytnout investorům druhé smluvní strany nebo jejich investicím či výnosům takové výhody, upřednostnění nebo výsady, které může první smluvní strana poskytovat na základě mezinárodní smlouvy týkající se zcela nebo převážně zdanění.

Článek 4

Vyvlastnění a náhrada

1. Investice nebudou vyvlastněny, znárodněny nebo podrobeny přímo či nepřímo opatřením mající stejný výsledek, s výjimkou opatření provedených ve veřejném zájmu, nediskriminačním způsobem, na základě zaplacení okamžité, adekvátní a efektivní náhrady a v souladu s právním postupem a obecnými principy zacházení, uvedenými v článku 2 této dohody.

2. Náhrada musí odpovídat skutečné tržní ceně vyvlastněné investice v době, kdy se vyvlastnění uskutečnilo nebo stalo známým. Náhrada bude zaplacena bez odkladu ve směnitelné měně a bude volně převoditelná. V případě prodlení bude platba úročena.

3. Investorům kterékoli smluvní strany, jejichž investice utrpí na území druhé smluvní strany škody v důsledku války, povstání, občanských nepokojů nebo jiných podobných událostí, bude druhou smluvní stranou poskytnuto zacházení ne méně příznivé, než jaké je poskytováno vlastním investorům nebo investorům jakékoli třetí země, které je nejvýhodnější, pokud jde o opatření přijatá v souvislosti s těmito škodami.

Článek 5

Převody

1 Aniž jsou dotčena opatření přijatá Evropským společenstvím, povolí v dobré víře každá smluvní strana volně a bez prodlení všechny převody vztahující se k investici do a ze svého území. Tyto převody budou zahrnovat zejména, nikoli však výlučně:

- (a) výnosy
- (b) zisky z prodeje celé nebo části investice,
- (c) náhrady podle článku 4,
- (d) splátky jistiny a úroků vyplývající z půjček sjednaných v souvislosti s investicemi,
- (e) platby, mzdy a jiné náhrady občanům jedné smluvní strany, kteří získali na území druhé smluvní strany odpovídající pracovní povolení v souvislosti s investicí,
- (f) platby vyplývající z investičního sporu.

2. Převody budou provedeny ve volně směnitelné měně, v níž byla investice učiněna, nebo v jakékoli volně směnitelné měně, kterou investor schválil, a převažujícím tržním kurzem platným v den převodu.

Článek 6

Postoupení práv

1 Je-li investice investora jedné smluvní strany kryta proti neobchodním rizikům na základě systému zřízeného podle zákona, uzná druhá smluvní strana jakoukoli subrogaci ručitele nebo pojistitele, vyplývající ze záruky, pojistné smlouvy nebo jakékoli právní transakce mezi investorem a ručitelem nebo pojistitelem.

2. Ručitel nebo pojistitel je z titulu postoupení práv oprávněn uplatňovat práva a vznášet nároky tohoto investora a převzít závazky vztahující se k investici. Postoupená práva nebo nároky nepřekročí původní práva nebo nároky investora.

3 Spory mezi smluvní stranou a ručitelem nebo pojistitelem budou řešeny v souladu s ustanoveními článku 8 Dohody.

Článek 7

Konzultace

Smluvní strany souhlasí, na žádost jedné z nich, s okamžitou konzultací za účelem předejití nebo vyřešení jakéhokoliv sporu týkajícího se Dohody, nebo s diskusí týkající se výkladu nebo provádění Dohody.

Článek 8

Řešení sporů mezi jednou smluvní stranou a investorem druhé smluvní strany

1 Spory mezi jednou smluvní stranou a investorem druhé smluvní strany týkající se investice budou investorem písemně oznámeny smluvní straně, na jejímž území se nachází investice. Oznámení bude zahrnovat podrobné informace o sporu. Bude-li to možné, investor a dotyčná smluvní strana vyvinou úsilí, aby tyto spory byly v dobré víře vyřešeny konzultacemi a jednáním.

2. Jestliže spory nebudou urovnány tímto způsobem ve lhůtě šesti měsíců od data doručení písemného oznámení podle odstavce 1, může být spor předložen podle volby investora buď:

(a) příslušnému soudu nebo správnímu orgánu smluvní strany, která je stranou ve sporu;

nebo

(b) mezinárodnímu rozhodčímu soudu zřízenému ad hoc, ustavenému podle rozhodčích pravidel Komise Organizace spojených národů pro mezinárodní právo obchodní (UNCITRAL), strany ve sporu se mohou písemně dohodnout na změnách těchto pravidel;

nebo

(c) Mezinárodnímu středisku pro řešení sporů z investic (ICSID) založenému na základě „Umluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států“.

3 Rozhodčí soud vezme při svém rozhodování v úvahu všechny prameny práva v následujícím pořadí:

(a) ustanovení této dohody;

(b) jiné příslušné dohody mezi smluvními stranami;

(c) vnitrostátní právní řád smluvní strany, na jejímž území byla investice učiněna, včetně pravidel týkajících se kolizního práva;

(d) ustanovení zvláštních dohod vztahujících se k investici.

4 Bez ohledu na ustanovení odstavce 2 tohoto článku:

(a) pouze spory vzniklé v souvislosti s investicí, která byla učiněna v souladu s příslušnými právními předpisy nebo schválena podle článku 2, a která byla efektivně realizována, mohou

být předloženy Mezinárodnímu středisku pro řešení sporů z investic (ICSID) nebo jakémukoli jinému mechanismu mezinárodního řešení sporů, na kterém se smluvní strany dohodly;

(b) spory, týkající se vlastnictví a věcných práv u nemovitostí, jsou zcela pod jurisdikcí vnitrostátních soudů hostitelské smluvní strany a nesmí být proto předloženy Mezinárodnímu středisku pro řešení sporů z investic (ICSID) nebo jakémukoli jinému mechanismu mezinárodního řešení sporů; a

(c) s ohledem na článek 64 „Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států“:

Turecká republika nepřijme postoupení jakýchkoli sporů, které vznikly mezi smluvními stranami ohledně výkladu nebo provádění „Úmluvy o řešení sporů z investic mezi státy a občany jiných států“ a které nebyly vyřešeny jednáním, na Mezinárodní soudní dvůr.

5. Rozhodci nalez bude konečný a závazný pro všechny strany sporu. Každá smluvní strana se zavazuje k výkonu nálezů v souladu se svým vnitrostátním právem.

Článek 9

Řešení sporů mezi smluvními stranami

1. Smluvní strany budou usilovat podle zásady dobré víry a ducha spolupráce o rychlé a spravedlivé řešení jakéhokoli sporu týkajícího se výkladu nebo provádění této dohody. V souladu s tím budou smluvní strany souhlasit s přímými a rozumnými jednáními, které povedou k takovému řešení. Nedospějí-li smluvní strany k dohodě ve lhůtě šesti měsíců od zahájení vzájemného sporu na základě jednání uvedeného shora, může být na žádost kterékoli smluvní strany spor předložen rozhodčímu soudu složenému ze tří členů.

2. Do tří měsíců od obdržení žádosti jmenuje každá smluvní strana jednoho rozhodce. Tito dva rozhodci zvolí jako předsedu třetího rozhodce, který je příslušníkem třetího státu. Nejmenuje-li některá ze smluvních stran rozhodce v uvedené době, může druhá smluvní strana požádat předsedu Mezinárodního soudního dvora, aby provedl jmenování.

3. Nedohodnou-li se oba rozhodci na volbě předsedy ve lhůtě dvou měsíců po jejich jmenování, bude předseda jmenován na žádost kterékoli smluvní strany předsedou Mezinárodního soudního dvora.

4. Má-li v případech uvedených v odstavcích 2 a 3 tohoto článku předseda Mezinárodního soudního dvora překážku, která mu brání splnit uvedenou funkci, nebo je-li příslušníkem některé ze smluvních stran, provede jmenování místopředseda a má-li také on překážku, která mu brání vykonávat uvedenou funkci, nebo je-li příslušníkem některé ze smluvních stran, provede jmenování služebně nejstarší člen Mezinárodního soudního dvora, který není příslušníkem žádné smluvní strany.

5. Rozhodčí soud schválí procesní pravidla ve lhůtě tří měsíců od volby předsedy, která budou v souladu s ostatními ustanoveními této dohody. V případě neexistence takové dohody požádá rozhodčí soud předsedu Mezinárodního soudního dvora, aby procesní pravidla určil, s přihlédnutím k obecně uznávaným pravidlům mezinárodního rozhodčího řízení.

6. Nebude-li dohodnuto jinak, všechna podání budou učiněna a všechna ústní jednání budou ukončena do osmi měsíců od volby předsedy, a rozhodčí soud vydá své rozhodnutí do tří měsíců od skončení ústního jednání nebo závěrečného podání, podle toho, co nastane později.

7. Rozhodčí soud přijme rozhodnutí většinou hlasů. Takové rozhodnutí bude konečné a závazné pro obě smluvní strany.

8. Každá smluvní strana ponese náklady svého rozhodce a svého zastoupení v rozhodčím řízení; náklady předsedy a ostatní náklady ponесou smluvní strany rovným dílem. Soud však může ve svém rozhodnutí určit, že větší část těchto nákladů ponese jedna ze dvou smluvních stran.

9. Spor nebude předložen podle ustanovení tohoto článku mezinárodnímu rozhodčímu soudu, jestliže spor ve stejném případě již byl předložen rozhodčímu soudu podle ustanovení článku 8 a dosud se nachází u tohoto soudu. Tomu nebrání zahájení přímých a rozumných jednání mezi oběma smluvními stranami.

Článek 10

Základní bezpečnostní zájmy

1. Tato dohoda nebrání žádné ze smluvních stran použít opatření nezbytná pro:

(a) udržení veřejného pořádku,

(b) plnění svých povinností s ohledem na zachování nebo obnovení mezinárodního míru nebo bezpečnosti, nebo

(c) ochranu jejích vlastních základních bezpečnostních zájmů, které mohou zahrnovat zájmy vyplývající z jejího členství v celní, hospodářské nebo měnové unii, společném trhu nebo zóně volného obchodu.

2. Pokud některá ze smluvních stran podnikne kroky či přijme jakákoli opatření proti druhé smluvní straně v souladu s odstavcem 1 písm. c) tohoto článku, založená na zájmech vyplývajících z jejího členství v celní, hospodářské nebo měnové unii, společném trhu nebo zóně volného obchodu, může druhá smluvní strana, proti které byly takové kroky učiněny nebo opatření přijata, podniknout podobné kroky či přijmout podobná opatření proti první smluvní straně založené na principu reciprocity. V takovém případě nemůžou investoři první smluvní strany, dotčené takovými opatřeními, zahájit mezinárodní rozhodčí řízení podle článku 8 této dohody za účelem získání náhrady za jakékoliv ztráty, které utrpěli v důsledku těchto opatření.

Článek 11

Použitelnost Dohody

Ustanovení této dohody se použijí na budoucí investice uskutečněné investory jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany a také na investice existující v souladu s právními řády

smluvních stran k datu vstupu této dohody v platnost. Ustanovení této dohody se však nepoužijí na nároky vzniklé z událostí, které se staly před jejím vstupem v platnost a na nároky, které byly vyřešeny před jejím vstupem v platnost

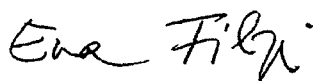
Článek 12

Vstup v platnost, trvání a ukončení

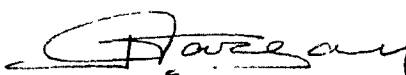
1. Každá smluvní strana písemně oznámí druhé smluvní straně splnění ústavních náležitostí požadovaných na jejím území pro vstup této dohody v platnost. Tato dohoda vstoupí v platnost šedesátým dnem od data druhé notifikace. Dohoda zůstane v platnosti po dobu deseti let a bude platit nadále, dokud nebude její platnost ukončena v souladu s odstavcem 2 tohoto článku.
2. Každá smluvní strana může ukončit platnost této dohody písemným oznámením o vypovědi s roční výpovědní lhůtou daným druhé smluvní straně na konci prvního desetiletého období nebo kdykoli poté.
3. Tato dohoda může být změněna písemnou dohodou mezi smluvními stranami. Jakákoli změna vstoupí v platnost poté, kdy si smluvní strany vzájemně oznámí, že byly splněny všechny vnitrostátní požadavky nezbytné pro vstup takové změny v platnost.
4. Pro investice uskutečněné nebo získané před ukončením platnosti této dohody a na které by se tato dohoda jinak vztahovala, zůstanou ustanovení článků 1 – 11 této dohody účinná po dobu deseti let od data ukončení její platnosti.
5. Platnost dohody mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Tureckou republikou o vzájemné podpoře a ochraně investic, podepsané dne 30. dubna 1992 v Ankaře, skončí ke dni vstupu v platnost této dohody.

Na důkaz toho podepsaní zástupci, náležitě k tomu zmocnění, podepsali tuto Dohodu.

Dáno v Brně dne 29. dubna 2009 ve dvou původních vyhotoveních, každé v českém, tureckém a anglickém jazyce, přičemž všechna znění jsou stejně autentická. V případě rozdílnosti ve výkladu je rozhodující znění v jazyce anglickém.

ZA ČESKOU REPUBLIKU

ZA TURECKOU REPUBLIKU